

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОНОМІЧНИЙ КОНСАЛТИНГ ТА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКА»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (*окрім першого курсу*) за освітньо-професійною програмою «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено упродовж 2020-2021 навч. року за двома анкетами: «якість освітньої програми» та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за *анкетой для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми* **9 респондентів**, що склало **100%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» представлено у таблиці 1.

**Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП
«Економічний консалтинг та бізнес-економіка» (у відсотках)**

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	88,9	0	11,1	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	88,9	0	11,1	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	88,9	0	11,1	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	88,9	0	11,1	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	88,9	0	11,1	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	100	0	0	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	88,9	0	11,1	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	88,9	0	11,1	0	0
9	Обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)	88,9	0	11,1	0	0
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	88,9	11,1	0	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	88,9	0	11,1	0	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	88,9	0	11,1	0	0
13	Доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію	88,9	0	11,1	0	0
14	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	88,9	0	11,1	0	0
15	Доброзичливе ставлення співробітників деканату	100	0	0	0	0
16	Доброзичливе ставлення співробітників кафедри	100	0	0	0	0
17	Доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки	100	0	0	0	0

Вищі оцінки (максимальні відсотки за балом «5», по 100%) здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «прозорість та чесність оцінювання знань», «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції,

тренінги, дискусії тощо)», «доброзичливе ставлення співробітників деканату», «доброзичливе ставлення співробітників кафедри», «доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки».

Менші оцінки (мінімальні відсотки за балом «5», по 88,9%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям», «актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі», «співвідношення теоретичної і практичної частини», «використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)», «спрямованість дисциплін на майбутню професію», «обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)», «залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах», «доступність графіків освітнього процесу та розкладів», «доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, депозитарію», «якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ»

Таблиця 2 - Оцінювання якості ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач вищої освіти	Бали				
		5	4	3	2	1
1	2 курс	91,5	0,7	7,8	0	0

Інших пропозицій щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні не запропонували.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

*Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2020-2021 навч. року за ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за **25 критеріями**.*

Аналіз **132** анкети за перший семестр (таблиця 3) та **118** анкет за другий семестр (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **91-100%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		51,7	27,3	16,3	4,3	0,4
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	56,8	19,7	21,2	2,3	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	57,6	25,8	12,9	3,8	0
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	45,5	32,6	15,2	6,1	0,8
4	Слідкує за реакцією аудиторії	53,0	27,3	15,2	4,5	0
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	50,8	28,8	16,7	3,0	0,8
6	Володіє високою культурою мовлення	58,3	23,5	12,9	5,3	0
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	53,0	29,5	12,9	4,5	0
8	Проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи	43,2	31,1	18,2	6,8	0,8
9	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	53,0	28,0	15,9	2,3	0,8
10	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НПП	53,8	26,5	15,9	3,8	0
11	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	40,9	26,5	15,9	3,8	0
12	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	51,5	24,2	17,4	5,3	1,5
13	Ефективність організації дистанційного навчання	55,3	25,0	17,4	2,3	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		54,8	25,5	15,2	4,1	0,5
1	Проявляє професійну ерудицію	60,6	18,2	20,5	0,8	0
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	37,1	39,4	14,4	7,6	1,5
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	53,8	25,0	14,4	6,1	0,8
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	57,6	25,8	13,6	3,0	0
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	65,2	18,9	12,9	3,0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		59,6	23,6	12,8	4,1	0
1	Доброзичливість і тактовність, толерантність	62,1	21,2	13,6	3,0	0
2	Пунктуальність, організованість	55,3	28,0	9,8	6,8	0
3	Вимогливість, наполегливість	63,6	22,0	7,6	6,8	0
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	52,3	28,8	14,4	4,5	0
5	Зрозумілі й оприлюднені критерії виставлення оцінок	50,8	28,0	18,2	3,0	0
6	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	56,8	25,0	12,9	5,3	0
7	Охайність, зовнішній вигляд	70,5	16,7	11,4	1,5	0
8	Доброчесність	65,2	18,9	14,4	1,5	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в 1 семестрі 2020-2021 навч. року оцінені найвищими балами (максимальні відсотки за балами 4 і 5) в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «володіє високою культурою мовлення», «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «пов'язує теоретичний

матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців», «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «охайність, зовнішній вигляд», «вимогливість, наполегливість».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балами 4 і 5) в I розділі оцінені критерії: «проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи», «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни» та «використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)»; в II розділі – «знайомить з останніми досягненнями науки; в III розділі – «зрозумілі й оприлюднені критерії виставлення оцінок», «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти».

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		72,5	20,4	4,7	1,2	1,2
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	78,8	14,4	5,1	0,8	0,8
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, виокремлює важливі моменти	76,3	18,6	4,2	0	0,8
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	71,2	20,3	5,9	0,8	1,7
4	Слідкує за реакцією аудиторії	73,7	19,5	5,1	0	1,7
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	71,2	22,0	5,1	0,8	0,8
6	Використовує сучасні педагогічні методи (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри тощо)	69,5	22,0	5,1	2,5	0,8
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	72,0	21,2	4,2	1,7	0,8
8	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	75,4	19,5	3,4	0,8	0,8
9	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	74,6	18,6	3,4	1,7	1,7
10	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	68,6	18,6	3,4	1,7	1,7
11	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	66,1	24,6	5,1	1,7	2,5
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		78,1	16,1	3,7	0,8	1,2
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	79,7	16,1	2,5	0,8	0,8
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	71,2	21,2	5,9	0,8	0,8
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	82,2	12,7	2,5	0	2,5
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	75,4	17,8	4,2	1,7	0,8
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	82,2	12,7	3,4	0,8	0,8

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти (середнє значення)		80,9	14,6	2,9	0,5	1,1
1	Доброзичливість і тактовність, толерантність	83,1	12,7	2,5	0,8	0,8
2	Пунктуальність, організованість	77,1	18,6	2,5	0,8	0,8
3	Вимогливість, наполегливість	82,2	13,6	3,4	0	0,8
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	75,4	18,6	4,2	0	1,7
5	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	83,9	12,7	1,7	0,8	0,8
6	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	77,1	16,9	4,2	0	1,7
7	Доброчесність	87,3	9,3	1,7	0,8	0,8

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **2 семестрі 2020-2021 навч. року найвищими балами** (максимальні відсотки за балами 4 і 5) оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, виокремлює важливі моменти», «використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання», «доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балами 5 і 4) в I розділі оцінені критерії: «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни», «використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)»; в II розділі – «знайомить з останніми досягненнями науки», «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі – «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти», «доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2020-2021 навч. року** в **37** анкетах, де надані відповіді, як позитивні.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

У відповідності до результатів анкетування здобувачів вищої освіти, оцінка організації освітнього процесу за ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» за всіма критеріями є доволі високою. Здобувачі відзначили найвищими балами прозорість та чесність під час оцінювання знань, рівень організації наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференцій, тренінгів, дискусій тощо)», а також доброзичливе ставлення співробітників деканату кафедри та співробітників

бібліотеки.

Дещо нижчими (але на достатньому рівні) виявились оцінки освітнього процесу за критеріями зрозумілості мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін, відповідності отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям, актуальності освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі, співвідношення теоретичної і практичної частини, використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо), спрямованість дисциплін на майбутню професію.

З урахуванням даних моніторингу та зроблених зауважень пропонується:

- 1) організувати навчально-методичні заходи з метою підвищення рівня використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)
- 2) довести до викладачів рекомендації щодо доведення до здобувачів інформації про спрямованість дисципліни, що викладається, на майбутню професію
- 3) підготувати роз'яснювальні матеріали та поінформувати здобувачів про нормативи навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)
- 4) підвищити рівень залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах.

Гарант ОПП «Економічний консалтинг
та бізнес-економіка» за першим (бакалаврським)
рівнем освіти

Оксана ЛИСАК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР